

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρουσιάζει εἰς τὴν κόραν ἡμῶν ἀπαιθεῖαν καὶ ἐπὶ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστὸν καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ	
Ἐσωτερικοῦ	Ἐξωτερικοῦ
Ἐτησίᾳ . . . . . 12.—	Ἐτησίᾳ . . . . . 15.—
Ἐξάμηνος 6,50	Ἐξάμηνος . . . . . 8.—
Τρίμηνος 3,50	Τρίμηνος 4,50
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1ην ἑκάστης μηνός.	

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879
 ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
 Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 35
 Φόλλα παραγομένου ἑσῶν, ἐπίσης λεπ. 30
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Ὁδὸς Ἐρεβείνου ὁδ. 38, παρὰ τὸ Βασιλικόν

Περίοδος Β'. — Τόμος 26ος Ἐν Ἀθήναις, 6 Ἰουλίου 1919 Ἔτος 41ον. — Ἀριθ. 32

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΡ ΜΑΛΟΤ

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν]

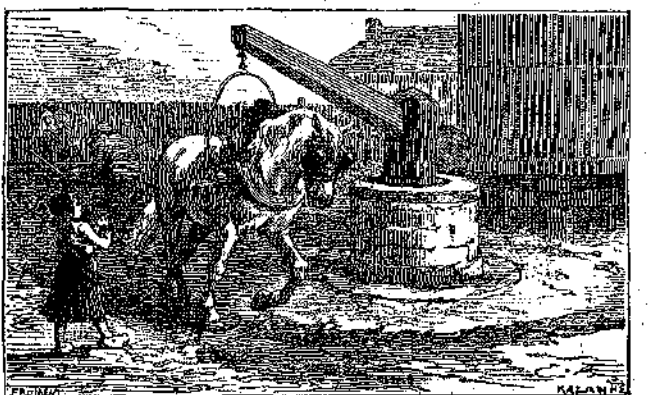
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'. (Συνέχεια)

Ὁ Γαροφόλης τότε διηγήθηκε:
 — Τονομά του δὲν ἦταν Βιτάλης. Λέγουσαν Κάρλος Μπαλζάνης· καὶ ἂν ἤσαστε, ἐδῶ καὶ τριανταπέντε-σαράντα χρόνια, στὴν Ἰταλία, θὰ ἔβρισκε μόνο αὐτὸ τὸ ὄνομα νὰ εἶναι πῶς ἦταν ὁ ἀνθρώπος ποὺ πέθανε στὸ δρόμο ἀπὸ τὸ κρύο. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὁ Κάρλος Μπαλζάνης ἦταν ὁ περιφημότερος τεύροτος τῆς Ἰταλίας καὶ οἱ θρίαμβοι του εἶχαν ἀφῆσαν ἐμειναν ἱστορικοί. Τραγουδοῦσε παντοῦ, στὴ Νεάπολη, στὴ Ρώμη, στὸ Μιλάνο, στὴ Φλωρεντία, στὸ Λονδίνο, στὸ Παρίσι. Μὰ ἦλθε ἡμέρα ποὺ ἔχασε τὴ φωνή του. Τότε, ἀφοῦ δὲν μπορούσε πιά νὰ εἶναι ὁ βασιλεὺς τοῦ τραγουδιοῦ, δὲν καταδέχθηκε νὰ παίξει σὲ θέατρο μικρότερα, παρακτινὰ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὴ φήμη, τὴ δόξα, ποὺ εἶχε ἀποκτήσει. Ἄφισε λοιπὸν τὸ ἐνδοξὸ ὄνομα τοῦ Καρόλου Μπαλζάνη καὶ ἔγεινε Βιτάλης. Κρύβονταν ἀπ' ὄλους ἐκείνους ποὺ τὸν εἶχαν γνωρίσει στὸν καλὸ του καιρὸ. Ἔπρεπε ὡς τόσο νὰ ζήτῃ καὶ δοκίμασε διάφορα ἐπαγγέλματα· μὰ δὲν πέτυχε σὲ κανένα. Ἔτσι, ἀπὸ ἀποτυχία σὲ ἀποτυχία, κατάν-

τησε νὰ γυμνάξῃ σκυλιά. Ὁ μεγαλύτερος τεύροτος τῆς Ἰταλίας, θιασάρχης σκυλιῶν! Μὰ μὲ ὅλη του τὴ φτώχεια, διατηροῦσε πάντα τὴν περηφάνειά του καὶ θὰ πέθαινε ἀπο νεροπή, ἂν μάθαινε ποτὲ ὁ κόσμος πὼς ὁ μέγας Κάρλος Μπαλζάνης ἦταν ὁ φτωχὸς Βιτάλης. Ἀπὸ μιὰ σύμπτωσι, ἔτυχε νὰ μένω ἐγὼ τὸ μυστικὸ του.

Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν ἡ ἐξήγησις...
 Δυστυχισμένε Κάρλε Μπαλζάνη, ἀγαπημένε μου Βιτάλη, θαυμάσιε! Καὶ βασιλεὺς ἀληθινὸς ἂν μοῦ ἔλεγαν πὼς ἦσαν μιὰ φορὰ, δὲν θὰ παραξενεύομαι καθόλου!

νύχτα ἔξω στὰ χιόνια, δὲν χρειάσθηκε τίποτ' ἄλλο γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρρώστειά μου καὶ εἶπε πὼς ἔπρεπε νὰ με πᾶνε στὸ Νοσοκομεῖο.

«Κι' ἐμα ἡ γέριχη φορὰ καυρᾶζονταν...» (Σελ. 250, στ. 6')

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Κηπουρός

Τὴν ἄλλη μέρα θὰ σήκωναν τὸν Βιτάλη καὶ ὁ πατέρας μου ὑποσχέθηκε νὰ με παρὴν στὴν κηδεία.

Ἀλλὰ πρὸς μεγάλη μου λύπη, τὴν ἄλλη μέρα δὲν μπόρεσα νὰ σηκωθῶ, γιατί τὴ νύχτα μοῦ μπήκε ἕνας μέγας πυρετός. Ἄρχισε μὲ ρίγος, ἔπειτα ὅλο μου τὸ σῶμα ἔγεινε φωτιά. Τὸ στηθός μου, ἀπὸ μέσα, μ' ἔκαιγε. Κατάλαβα πὼς ἀρρώτησα καὶ ἐγὼ σὰν τὸν Καρδούλη, ὑπέροχ' ἀπὸ τὴ νύχτα ποὺ πέρασα ἀπάνω στὸ χιονισμένον δένδρον.

Καὶ πραγματικῶς, εἶχα πάθει περιπνευμονία.

Ἡ σοβαρὴ αὐτὴ ἀρρώστεια μ' ἔκαιε νὰ ἐκτιμήσω περισσότερο τὴν καλοσύνη τῆς καινούργιας μου οἰκογένειας καὶ προπάντων τὴν ἀφοσίωσι τῆς Στεφανίας.

Ἄν καὶ εἶχα πτωχόσπιτα σπάνια φωνάζον γιὰτὸν, ἡ κατὰστασή μου τοὺς φόβισε τόσο, ὥστε ἔκαμαν γιὰ μένα ἐξαίρεσι. Ὁ γιὰτρος ἦλθε, μ' ἐξέτασε, ἀκούσε πὼς εἶχα περάσει μιὰ

ἦταν, ἀλήθεια, τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸ εὐκολώτερον. Ὁ πατέρας ὁμοίως δὲν τὸ παραδέχθηκε.

— Ἄφοῦ ἦλθε καὶ ἔπεσε στὴν πόρτα μας, εἶπε, καὶ ἔδωκε τὴν πόρτα τοῦ Νοσοκομείου, πρέπει νὰ τὸν κρατήσουμε.

Ὅσα καὶ ἂν τοῦ εἶπε ὁ γιὰτρος, ὁ κύριος Πέτρος ἔμεινε ἀμετάπειστος. Ἔπρεπε νὰ με κρατήσουν. Καὶ μ' ἐκράτησαν.

Καὶ μὲς' εἰς τὴν τῶσες φροντίδες ποὺ εἶχε, ἡ καλὴ Στεφανία ἔβαλε στὸ κεφάλι της καὶ τὴ δική μου. Μ' ἐνοήθησε πρόθυμα, ὑπομονητικῶς, μεθοδικῶς, σὰν ἀληθινὴ νοσοκόμα, χωρὶς ποτὲ νὰ βαριέται ἢ νὰ ξεχᾶν τὸ παραμικρό. Ὅταν ἀναγκάζονταν νὰ μᾶφιν, γιὰ νὰ κάμῃ τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, τὴν ἀντικαθιστοῦσε ἡ Λίτσα καὶ πολλές φορές, στὸν πυρετό μου, τὴν εἶδα καθισμένην εἰς τὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, νὰ με κοιτᾶ με τὰ μεγάλα, ἀνήσυχα μάτια της. Στὴν παραίτησι τοῦ μεγάλου πυρετοῦ, μὲ φαινοῦνταν πὼς ἦταν ὁ φύλακος ἀγγελοῦ μου, καὶ τῆς μιλοῦσα ὅπως θὰ μιλοῦσα σὲ ἄγγελο, λέγοντάς της τοὺς πόθους καὶ τίς ἐλπίδες μου. Ἀπὸ τότε συνήθισα νὰ τὴ θεωρῶ, χωρὶς νὰ θέλω, σὰν πλάσμα ἰδανικόν, στολισμένον μὲ φωτιστῆρα· καὶ ἀπορούσα ποὺ τὴν ἔβλεπα νὰ ζῇ σὰν καὶ

ΚΑΛΟΝΗ

μάς τους άλλους, εκεί που περίμενα, άπει-
ναντίας, να την ιδώ να πετά με μεγάλες
άσπρες φτερούγες.

Η άρρώστια μου ήταν μακρινή, βα-
ρειά, ιδιότροπη, με πολλές ύποτροπές, που
ίσως και συγγενείς αληθινοί θάπτοκαν. Της
Στεφανίας όμως ούτε η ύπομονη κουρά-
σθηκε, ούτε η άφοσίωση. Πολλές νύκτες
αναγκάστηκε να γυροπνήστη κοντά μου, γιατί
το στήθος μου ήταν σε τέτοιον τρόπο φλο-
γισμένο, που κινδύνευα να πνιγώ από
στιγμή σε στιγμή. Μά κι' ο Αλέξης κι'
ο Βενιαμίν μ' έφύλαγαν κι' αυτοί με τη
σειρά τους.

Επιτέλους μπήκα στην ανάρρωση. Μά
κι' αυτή μακρινή κι' ιδιότροπη σαν την
άρρώστια. Για να βγώ από το σπίτι, έπρε-
πε να περιμένω να ξανάβη η άνοιξη και
να πρασινίσουν τα λιβάδια της Γλασιτέρας.

Τότε η Άλφα, που δεν εργαζόταν ακό-
μα, πήρε τη θέση της Στεφανίας κι' αυτή
μ' έβγαζε έξω και με σερβιανούσε στις όχ-
θες του Μπιέβρα. Βγαίναμε κατά το με-
σημέρι, όταν ο ήλιος ήταν στη δόξα του.
Και περπατούσαμε σιγά-σιγά, ακολουθούμε-
νοι από τον Κάπη. Η άνοιξη έκλεινε το χρό-
νο, ήταν γλυκεία κι' όμορφη, — ή τουλά-
χιστο μου έφισε γλυκεία κι' όμορφη ανά-
μνηση, που είναι το ίδιο.

Δεν είναι πολύ γνωστή στους Παρι-
σιούς η έξοχική αυτή συνοικία, που βρι-
σκεται ανάμεσα Μαιζόν-Μπλάνς και Γκλα-
σιέρας. Ξέρουν άοριστα πώς κάπου-έκει
υπάρχει μια μικρή κοιλάδα: επειδή όμως
το ποτάμι που την ποτίζει είναι ο βρω-
μέρος Μπιέβρας, φοντάζονται πώς δεν υ-
πάρχει χειρότερο μέρος στα περίχωρα του
Παρισιού. Μά δεν είναι έτσι. Ο Μπιέ-
βρας γίνεται βρωμέρος πέρα-κάτω, στο
προάστειο Σαιν-Μαρτέλ, όπου τον χρη-
σιμοποιεί η βιομηχανία: εκεί-πάνω όμως
ρέει καθαρός, ανάμεσα σε πυκνές ίτιές, και
στις όχθες του απλώνονται καταπράσινα
λιβάδια, που ανεβαίνουν σιγά-σιγά σε
κάτι λοφίσκους, στολισμένους με στίβια και
περιβόλια. Την άνοιξη, το νέο χορτάρι
σημακτίζει σμαραγδένια χαλιά, κεντη-
μένα με άσπρες μαργαρίτες, και στις ίτιές
που ντώνονται με φύλλα, πετούν ένα σωρό
πουλιά, που με τα γλυκά τους κελαϊδήματα
σου λένε, πώς βρίσκασαι στην έξοχη κι'
όχι στην πόλη.

Έτσι γνώρισα εγώ τη μικρή εκείνη
κοιλάδα, — που από τότε άλλαξε πολύ, —
κι' η εντύπωσή της είναι ζωηρή στη μνή-
μη μου όπως την ημέρα που την προ-
τοείδα. Αν ήμουν ζωγράφος, θα μπορού-
σα να σκίζω τη ζωγραφιά μου τώρα, χωρίς να
ξεχάσω ούτε ένα της δένδρου. Να εκεί-πά-
νω ο άνεμόμυλος... να εδώ-κάτω η Άγια
'Ελένη, όπου κάθονται δυο πλάστες... να
και τα ταμπάκια, που βρωμίζουν το νερό
του ποταμού... α κι' η Άγια-Άννα, το
μεγάλο άγροκίπιο-φρενοκομείο, που το
καλλιεργούν δικτυνισμένοι τολλόλοι.

Στους περιπάτους μας, η Άλφα φυσικά
δεν μιλούσε: αλλά — παράξενο πράγμα! —
δεν είχαμε ανάγκη από λόγια. Κοιταζό-
μασε μόνο και καταλαβινομάσσε τόσο
καλά με τα μάτια, ώστε κατόντησε να μη
της μιλά πια ούτε εγώ.

Δυνάμωνα ελπίες και θα μπορούσαν
σε λίγο να με μεταχειρισθούν στις έρ-
γασίες του περβολιού. Με μεγάλη ανυ-
πομονησία περίμενα αυτή τη στιγμή,
γιατί βιαζόμουν να κάμω κι' εγώ για
τους άλλους, ότι έκαμαν κι' εκείνοι για
μένα. Ποτέ μου όμως τώρα δεν είχα έρ-
γασθή αληθινά. Οι μακρινές περσοπο-
ρέες, όσο κι' αν είναι κουραστικές, δεν
είναι και πραγματική εργασία, εξακο-
λουθητική, που νικάει τη θέληση και
ζήλο. Μου φαινόταν όμως πώς θα έρ-
γάζομαι καλά, όπως κι' εκείνοι που
έβλεπα να εργαζόντουσαν γύρω μου.

Ήταν η εποχή που οι βιολέττες (*)
άρχίζουν να φθάνουν σε' άνθησελιότα του
Παρισιού, και βιολέττες καλλιεργούσε
αυτή τη στιγμή ο κύριος Πέτρος. Το περι-
βόλι μας ήταν γεμάτο. Είχε κόκκινες,
άσπρες, μενεξελιές, αραδιασμένες κατά
χρώματα και χωρισμένες μέσα σε γυα-
λόσπιτα (**). Έτσι έβλεπα από' δω γραμ-
μές όλο άσπρες, από κεί γραμμές όλο
κόκκινες, κι' αυτό ήταν πολύ όμορφο. Το
βράδυ-βράδυ, πριν κλεισθούν τα γυαλιά,
ο άέρας μουγοβολούσε από την εύωδιζ
τότων λουλουδιών.

Η εργασία που μ' έβαλαν να κάνω,
— ανάλογη με τις μικρές μου ακόμη δυ-
νάμεις, — ήταν να σηκώνω κάθε πρωί,
από περνούσε η παγωνιά, αυτά τα γυα-
λιά και να τα κλείνω το βράδυ, πριν
να ξανάβουν. Στο διάστημα πάλι της ή-
μέρας, όταν ήταν πολύς ήλιος, έπρεπε
ν' απλώνω ψάθες άπάνω στα γυαλόσπι-
τα, για να χουν τα λουλούδια σκιά. Αυ-
τά δεν ήταν ούτε δύσκολα, ούτε πολύ
κουραστικά. Απαιτούσαν όμως καιρό
και προσοχή. Γιατί πολλές εκατοντάδες
γυαλιά έπρεπε να μετακινώ δυο φορές
την ημέρα και να προσέχω καλά να τα
σκεπάσω ή να τα ξεσκεπάσω, ανάλογως
του ήλιου.

Η Άλφα κάθονταν συνήθως κοντά
στο μαγγανοπήγαδο, που έβγαζε νερό
για το πότισμα. Κι' όμα η γέρινη φο-
ράδα με την πέτινη μάσκα στα μάτια,
κουράζονταν να γυροπνήσει και κοντοστέκου-
σαν, η Άλφα την έκανε πάλι να ξεκινά,
σκάζοντας στον άερα το καμισόκι της.
Ο Αλέξης άδειάζει τους κουβάδες που
άνεβάζε το μάγγανο κι' ο Βενιαμίν βοή-

(*) Giroflées. Έτσι λέγουν γαλλικά τις βιολέττες
(λενοβία). Violettes λέγουν γαλλικά μόνον τους
μενεξέδες (τα). — Σ. τ. Μ.

(**) Στα δικά μας κλίματα, ή καλλιεργεί της
βιολέττες ε'νε πολύ εύκολη. Στο Παρίσι όμως
άσπαι πολλές φροντίδες και προσοχές. Έτσι
ός και παραβλεπεί ο Αθηναίος αναγνώστης από
την περιγραφή αυτή βιολετών μέσα σε γυαλιά.

θούσε τον πατέρα του. Έτσι καθένας
είχε την εργασία του και κανένας δεν
έχανε τον καιρό του.

Είχα ήδη χωρικούς να δουλεύουν στο
χωριό μου, δεν είχα όμως ιδέα της έρ-
γασίας που κάνουν οι κηπουροί στα πε-
ρίχωρα του Παρισιού. Σηκώνονται πολύ
πριν να βγίη ο ήλιος, κέρτουν πολύ πριν
να δώτη και δεν στέκονται στιγμή δλη
αυτή την πολύωρη ημέρα. Είχα ήδη έ-
πίσης να καλλιεργούν τη γη, δεν είχα
όμως ιδέα του τι μπορεί να δώτη με μια
τέτοια ακούραστη εργασία. Στο περβόλι
του Πέτρος Ακκέν έδλεπα και μάθαινα
πολλά.

Δεν με μεταχειρίζονταν μόνο στα
γυαλόσπιτα. Μ' έβαλαν και κόρα να
σκάβω και να φυτεύω. Α, τί εύχαρί-
στηση να χώνης κάτι στη γη κι' ύστερα
να το βλέπης να ρυθώνει και να μεγα-
λώνη! Το φυτό εκείνο το θεωρείς πια
δικό σου, έργο σου, δημιουργήμα σου,
κι' αϊθάνασαι περηγάνεια. Να που ή-
μουν τώρα κι' εγώ Ικανός για κάτι τί!
Το έδειχνα και — ακόμα πιο γλυκεία εύ-
χαρίστηση, — το συναισθανόμουν. Αυτό,
σας βεβαιώ, μ' αποζημίωσε για όλους
μου τους κόπους.

Γρήγορα συνήθισα την καινούργια μου
ζωή, αν και τόσο διαφορετική από κεί-
νη που ζούσα ως τώρα. Άνελ να γυρίσω
έξω ελεύθερος, χωρίς άλλον κόπο παρά
να πηγαίνω ίσια μπροστά μου στο δρό-
μο, έπρεπε τώρα να μένω κλεισμένος
στος τέσσερους τοίχους ενός περβολιού
κι' απ' το πρωί ως το βράδυ να δουλεύω
άκατάπαυτα, με το πουκάμισο βρεμμένο
στη ράχη, με τα ποιστήρια στα δυο μου
χέρια και με τα ποδάρια γυμνά στα λα-
σπωμένα θρομάκια. Γύρω μου όμως κα-
θένας έκανε την ίδια πράξη κι' άκα-
τάπαυτη εργασία. Τα ποιστήρια μάλι-
στα του πατέρα ήταν ακόμα πιο βαριά απ'
τά δικά μου, και το πουκάμισό του ακόμα
πιο ιδρωτοτραγμένο απ' τα δικά μου.
Δεν υπήρχε μεγαλύτερη ανακούφιση
στον κόπο από την ισοπνη. Έπειτα
κει-μέσα εύρισκα εκείνο που ένθιμιζα
πώς το είχα χάσει για πάντα: Την οι-
κογενειακή ζωή. Δεν ήμουν πια μόνος:
δεν ήμουν πια το άπαρητημένο κι' έρημο
παιδί. Είχα δικό μου κρεβάτι, είχα δική
μου θέση στο τραπέζι που μάς έμάζευε
όλους. Αν την ημέρα, καμμιά φορά, ο
Αλέξης ή ο Βενιαμίν μούδιναν και κα-
νένα μπατσάκι, τον ξεγνοούσα μόλις ξα-
νάπερα το χέρι τους, έσως κι' εκείνοι
ξεγνοούσαν άμέσως τους δικούς μου και
το βράδυ, γύρω στο τραπέζι, ξαναβρι-
σκόμασε φίλοι κι' αδελφοί.

Για να πω την αλήθεια, η ζωή μας
δεν ήταν όλο κόπος και δουλειά. Είχαμε
κι' ώρες για ανάπαυση και διασκέδαση,
λίγες βέβαια μά γι' αυτό ακόμα πιο
γλυκείες.

Κάθε Κυριακή, τ' απόγευμα, μαζεύομα-
στε κάτω από την κληματαριά, που ή-
ταν απέξω απ' το σπίτι. Ήταιρνα την
άρπα μου από το καρφί, όπου έμνε κρε-
μασμένη όλη την έβδομάδα, κι' έπαιζα
για να χαρούμεν τα παιδιά. Ούτε τα
δυο άγόρια, ούτε τα δυο κορίτσια ήξε-
ραν χορό: κάποτε όμως είχαν και ε'
ένα γάμο κι' είχαν ήδη να χορεύουν καν-
τρίλιες. Το χορό εκείνο προσπαθού-
σαν τώρα να μιμούνται, όσο κι' όπως
θυμούσαν τα βήματα και τις φιγούρες
του: κι' όμα κουράζονταν, μ' έβαζαν
να τους τραγουδή τα τραγούδια που ή-
ξερα. Η νεοκλιάντικη καντονέττα μου:

Fenestrà vascia e patrona crudele
συγχινούτε πάντα τη Άλφα όπως την
πρώτη φορά, και ποτέ δεν έφθνα στην
τελευταία στροφή, χωρίς να ιδώ τα μά-
τια της θαρραυμένα.

Για να τη διασκεδάσω, έπαιζα τότε
καμμιά άττεία σκηνή με τον Κάπη. Και
γι' αυτήν έπίσης οι Κυριακές μας ήταν
ημέρες χαράς: τού θυμίζαν τα περ-
σμένα κι' όταν τελείωνε το ρόλο του,
ήταν πάντα πρόθυμος να τον ξανακίνη.
(Έπειτα συνέχισα)

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΩΡΟΥ

Κάθε παραμονή γιορτής, της καμμιάς,
ή του μακαριού, ή καμμιάς μου φιλενά-
δας, τέλος πάντων κάθε που μετρούτα
το μικρό θηταυρό του κουμπαρά μου κι'
επάζα το κεράλι μου, για να βρω τί
όμορφο δώρο μπορούσα ν' αγοράζω με τα
λίγα μου χρήματα, έκοινα πάντα το ίδιο
τροπάρι από τη μακαριότητα τη γιαγιά:

— Θέ: κάνης δώρο πάλι; Πρότζε
καλά, αν δεν άγχαζ; τότε πρότζε, το δώρο
σου θα το μαζυρήτη και θα ραζέλευθη:

— Νέ σου πώ, γιαγιά, της λέω μιά
μέρα, τόνον καιρό μου το κοπινός αυτό.
Μά δε μου λές, θα περιόριζ έρω τις
λιχουδιές μου, για να κάνω δώρα στις
φίλες μου, αν δεν τις αγαπούσα; Κι' ύ-
στερα κι' έτσι να ταν, πώς ενχ βουδó
δωρο μπορεί να προδώση;

— Ε φυτικά, παιδί μου, μ' απάν-
τητε ή γιαγιά, το ξέρω πώς: τώρα που
θέλεις να κάνης δώρο της Άιλης: για
τα γενέθλιά της, δεν το κένεις από τί-
ποτ άλλο, παρά γιατί τί γαπός το κα-
λό αυτό κοριτσάκι. Μά ξέρεις πώς αυτό
δε φτάνει; Πρέπει κι' ύστερα, από τής
κάμης το δώρο, να εξεκολουθής να την
αγαπής: το ίδιο και περισσότερο, να
προτάρης να μη την λυπήσης καθόλου-
καθόλου, να μην τύχη ποτέ και της πής
θυμωμένη κανένα λόγο κακό, γιατί τότε
το δώρο σου θα μιλήση και θα πη άγχη-
μα λογα για σένκι. Πώς θα μιλήση τό-
ρα ένα άψωφο πράγμα; Νά, παιδί μου,
θα καταστραφή, δεν θα τ' άρρηση πια
να υπάρχη κάποια δύναμη που δεν την

νοιώθουμε και που είχε παρασταθή μάρ-
τυρας που βεβαίωμε τη σημασία του. Η
δύναμη αυτή τώρα προσβάλλεται και
θυμώνει και καταστρέφει το δώρο... Μη
γελάζ; παιδί μου, δεν είναι άττεία αυτό.
Τού ταθζ γώ αυτό αυτό που σοζ λέω να
φυλαχτή. Άς σου διηγηθώ την ιστορία
για να καταλάβης:

«Έίρεις τη θειά σου την Πολυξένη.
Με τη μητέρα της, πολύ πριν πάρη το
θεο σου και γίνη ξαδέλφη μου, είμαστε
φιλενάδες. Από μικρά παιδιά, στο ίδιο
σχολείο πηγαίναμε, μαζί παίζαμε, τέ-
λος πάντων είμαστε πολύ αγαπημένες.
Το καλοκαίρι, σαν πηγαίναμε στο χω-
ριό, την καλούσα κι' έμνε καμμιά βδο-
μάδα μαζί μας κι' αυτή πάλι μ' έ-
παιρνε κάποτε στη χώρα. Αλλάζαμε
και δώρα. Μιά φορά ο μακαρίτης ο πα-
τέρας μου, ο προπάππος σου, είχε φέ-
ρει από την Αλεξάνδρεια μια θαυμαστά
πρατινάδα, ένα φυτό με μεγάλα παρά-
ξενα φύλλα. Τώρα τέτοιες είναι πολλές
έδώ, μα κείνο τον καιρό, που να δής!
Την προτάραμε όλοι σαν τα μάτια μας.
Στη Σοφούλα, τη φιλενόδα μου που σοζ
λέω, άρσεε πάρα πολύ. Τόσο την κα-
μάρανε, που την υποχρεώναμε κάθε φο-
ρά να την φτύνη, για να μη την πιάση
το μάτι της. Σαν είδα τον ένθουσια-
σμό της μ' αυτή την πρασινάδα, παρά-
κάλεσα τη μητέρα, τον πατέρα, πείσ-
μωτα, έκλαψα και έπι τέλους κατάρρα
να μου επιτρέψουν να βγάλω με προτο-
χή ένα κλαρί μ' ένα κομματί ρίζα, να
το φυτέψω χωριστά, για να ταναστήσω
και να το χρίτω ύστερα της Σοφούλας.

«Εφ' εντέλει τώρα τόσο το πρότζε,
πώς το πόνιζε τακτικά δυο φορές την
ημέρα, χάριμα και σουρούπο, πώς το
προφύλαγα από χέρι, από ζώο, από ή-
λιο, από αέρα. Τέλος πάντων σε δυο-τρεις
μήνες ή νιορύτευτη πρατινάδα είχε γίνει
μια χαρά, σχεδόν δεν την ξεχώριζες
από τη μάννα της. Κι' ίσα-ίσα κόντευε
κι' ή γιορτή της Σοφούλας. Τί χαρά
μου σ' συλλογίζομαι την γιαρά που θα
έπαιρνε! Έννοείτκι πώς κατάρρα να
τή: το κρατήσω μυστικό στο καιρό την
ανάστηνιν.

«Ήθε: έπι τέλους ή γιορτή. Έδω-
λα τα καλά μου και μαζί με την ύπη-
ρέτριά μας, που κρατούσε τη γλάστρα,
ξεκίνητα για το σπίτι της Σοφούλας.

«Περίετο να σοζ πώ τώρα τη χαρά
της, τουε πλήθος της, τα φίλια που μου
έδωτα. Έννοείτκι με λίγα λόγια πώς ή-
τανε εύτυχησμένη, κι' εγώ πάλι καθό-
λου λιγώτερο. Ήταν κι' άλλα κορίτσια
και πέρα και διασκεδάσαμε θαυμάτια:
χορεύαμε, θυμάμαι, και ντόπιους χο-
ρούς, είχαμε και γλυκίσματα ένα σωρό.
Μά, δεν ξέρω πώς, σε λίγο άρχισαμε
τα μαλώματα. Έγώ έμάλωσα με κά-
ποια απ' αυτές που ήταν εκεί. Η Σο-

φούλα, σαν είκοδέσποινα, ζήτησε να μάς
συμβείδαση κι' έτειθη ή άλλη ήταν πιο
ξένη, έρριξε όλο το άδικό σε μένα. Έγώ
πάλι παρεξήγησα το σκοπό της, θυμώ-
σα και με κακία της είπα κάποιο βαρύ
προσβλητικό λόγο. Με τέτοιο θυμό όμως
τόν είκα, τόση δύναμη έδωλα, ώστε εξάν-
τλητα όση κακία είχα μέσα μου, άκα-
ράλλακτα όπως μια πολύ δυνατή βρον-
τή εξαντλεί την καταστροφική δύναμη
των συννέφων.

«Σαν μπόρετα να αϊθθανθώ πόσο βα-
ριά, πόσο άδικα και πόσο παράλογα
κλήγωσα την αγαπημένη μου φίλη, έν-
νοιωσα τα μάτια μου να σκοιζόνται
καίτα κόδια μου να τρέμουν. Δε μπορούσα
ούτε να κλάψω, ούτε να μιλήσω για να
ζητήσω συγχώρηση.

«Μά όσο για το τελευταίο, δεν ήταν
κι' ανάγκη. Η καίμενη ή Σοφούλα ά-
ρσε μουκάμα χίλιες περιποιήσεις για να
με συνεφέρει, μου ζήτησε κι' όλα... να
τη συγχωρέσω πουμ' έκαμε να παραφρεθώ.

«Γύρισα σπίτι με βαρεία την ψυχή και
το μυαλό ζαλισμένο. Μούχε κανει κα-
τάπληξη ή διαγωγή της Σοφούλας. Η
καλοσύνη της, ή γενναίοψυχία της, μου
φάνηκαν ύπέροχα.

(Έπειτα τό έλες) Ε. Α.

ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Την ώρα που κουρνιάζονα το πουλιά
ς τα φύλλα που σιγοίνε άποσταμένα, —
τ' άσάλευτα κλαριά τους, στηλωμένα,
της: πάχνης σά σκεπάξη ή σιγαλιά,

(Κι' ή πάχνη είναι σά θάλασσα στοιχιά
και τα κλαριά κατάματα είναι που κάρθει,
κι' ό άσπός κανός, που βγαίνει από το καλόβι,
σαν από βυθισμένου καραβιού φωτιά).

Την ώρα που φωνταίνε σιωπηλά
του θυμιατού ο κανός κι' ή άγνη εύωδία,
και του σημάτερου ή πρόσχαρη θυμωδία
καλόδεχτη άνεβαίνει στα ψηλά

Σαν κοκκινίξη αντίκρου μου θαιπό
τ' Αστέρι 'ετ' ορανού την άδεια άγκάλη,
βαρύ και ζαλισμένο το κεφάλι
την ώρα που 'ετα χέρια μου άκουμπώ,

Την ήσυχη ώρα αυτή, τη σκοτεινή,
—κάτω βοθξεί ο δρόμος κι' άνεβαίνει
γλυκόχη ή βοή του, πεθαμένη,
σαν στην άπανεμιά φουρτούνα μακρονή.

Τ' άγιοκλήμα, με τ' άπαλά κλωνιά,
λιγνές γραμμές, καμπύλες χαρακάνει
ς του φεγγαριού την όψη, που μεράνει
της κάμαρας μιά άπόμωρη γονιά.

Θυμώμαι, έτσι μίαν ώρα μακρονή,
(θάρρανα πώς την είχα ξεχασμένα),
θυμώμαι, έτσι χλωμή, 'ετα περασμένα,
μιά πικραμένη έσπερα σκοτεινή.

Ξάπλωνε έντός μου μιά γλυκόπικρη χαρά,
λύπη, μετανόια, άγάπη, καλοσύνη
μ' άπειρη με λυγούσε εθνωμοσύνη,
που δεν την είχα νοιώσει άλλη φορά.

Μ' έπνιγε κάτι, σαν παράπονο γλυκό
κι' οι παιδικοί εθνονόταν στοχασμοί μου
θαρρείς ν' άφογκραζόμουν 'ετην ψυχή μου
μιά προφητεία πικρή, σά μουσική...

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ ΤΩΝ ΚΩΦΑΛΛΩΝ

Εκείνα τον καιρό, στα σχολεία, δεν

Εγώ ήμουν από εκείνους που έδιναν

Μα εκείνο το χρόνο, είμαστε στην

Μα όχι! Μια πολύ πρόπονη ελπί-

Μα τόσο καλά, ώστε όταν, την ημέ-

φθάνει να είναι εξασκημένος κι' αυτός.

— Μά κωφάλαλοι είμαστε; διαμαρ-

— Όχι βέβαια, του απεκρίθηκα' μα

Δεν ξέρω αν ο Γεώργιος κατάλαβε

Η αλήθεια είναι πως μάθαμε το σύ-

Οπισθόποτε, εξασφαλίθηκα. Όχι

ήμουν σε κανένα, — ο Γεώργιος θα μπο-

Μα ελογάριαζα χωρίς τον ξενόδοχο.

— Όλη του τη ζωή; Μα κι' ως μεθαι-

— Μπρέ άμάν;

— Τίποτα!

— Μπρέ καλέ, μπρέ καλέ;

— Άσε με!

— Καλά να μη μου ξαναμιλήσης με

Κι' εγώ; Μετεξέταστέος καλι 'ς

Α, όχι! Αυτή τη φορά, είπαμε,

Μα τόσο καλά, ώστε όταν, την ημέ-

— «Θά σου μιλήσω»,

Με τον ίδιο τρόπο του απεκρίθηκα:

— «Εύχαριστώ! Δεν έχω ανάγκη!»

— «Έλα τώρα» μου κάνει, «άσε

Αποτέλεσμα:

Ο Γεώργιος δεν μου έγνεψε ούτε λέ-

Νά που σε κάτι χρησιμεύει, — για

Κωφάλλων!

ΠΕΤΡΟΣ ΠΥΡΓΙΤΣ

Η ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΛΕΚΙΝΟΥ

(ΜΥΣΙΣΤΟΡΗΜΑ από Ο. LE ROY)

Γ'. (Συνέχεια)

Στο άναματάξυ όμως δεν θα κάθονταν

— Ψυχή μου παρέ! φώναζε ο Ραν-

Α.

Οι όποιες, του μπάρμπα-Μισταν-

Στην κάμαρά του, ο Πιερρότος έμει-

— Μην κάνης έτσι, παιδί μου, και

— Όλα υπάρχει θεραπεία. Εγώ όμως,

«Σε συμβουλεύω, παιδί μου, να τους προσέ-

(Σελ. 253, στ. α')

κι' αληθινού άριστοκράτες... σε συμβου-

Κι' ο καλός άνθρωπος ανέθηκε στη

Αφού έκλαψε δυο πιά να μη του μέ-

σθάνθηκε τον έαυτό του πιδ ήρεμο κι'

άρχισε να συλλογίζεται με ψυχραιμία

Είπε με το νού του πως ο μπάρμπα-

Γιά πολλές ή-

Όταν διηγούνταν μπροστά τους τα

— Τί δυστυχία! Θα καταντήση να

Κι' οι δυο μαζί θύμωσαν με την Α-

— Αυτό καταντά σκάνδαλο! Θα με

— Κι' εγώ! φώναζε ο Ραντι-Γκρί.

Στο άναματάξυ αυτό, συνέθηκε κάτι

άλλο, που μεγάλωσε ακόμα τη δυστυχία

του καίμένου μας του Πιερρότου, αν και

ήταν από πριν τόσο δυστυχισμένος. Ο

πρίγκηπας Ραντι-Γκρί, ο άπαίσιος εκεί-

νος άράκης, εξήγησε επίσημως από τον

κ. Κάσσανδρο το χέρι της άξι έρα-

της Κολομπίνας (που την έλεγε ά-

ξέραστη) κι' ο γέρο- φιλάργυρος

προθυμοποιήθηκε να του το υποχεθή.

Το σακκούλι, βλέπατε, με τα διαμάντια

άποτελοδσε περιουσία, που μπορούσε να

θαμνώση τον καθένα χωριστά ο τίτλος

ο πρίγκηπικός' χωριστά τα χρυσω-

γαλιστερό και παντού έ-

μοιο χρώμα. Ο Ραντι Γκρί,

αλήθεια, έμοιαζε με άγαλ-

μα κατωμένο από τον κα-

λύτερο έβενο.

Ένθουσιασμένος λοιπόν

ο πατέρας της Κολομπί-

νας, έδωσε άμέσως τη με-

γάλη είδηση στους νοικάρ-

ηδες και τους φίλους του.

Έννοείται, πως έκρινε ο-

λεωδιόλου περιττό να ρω-

τήση πρώτα την κόρη του.

Το έμαθε κι' η δυστυχι-

σμένη αυτή μαζί με τους

άλλους. Και ξέροντας πως

κάθε αντίσταση στον πα-

τέρα της ήταν μάταιη, συλ-

λογίζονταν με τί τρόπο θα

μπορούσε να ξεφύγη τον φρι-

κτό αυτό γάμο. Ένα εύρι-

σκε μόνο: το θάνατο. Ναι,

ναί' δεν θάβαζε πιά στο

στόμα της ψωμί, για να πεθάνη από

αστία. Εκτός πιά αν πέθαινε προητέρα,

από τη λύπη.

Για να έορτασθύν όπως έκπεκε οι

άρραβάνες, ο Άρλεκίνος κι' ο Ραντι-

Συλλογίζονταν με τί τρόπο... (Σελ. 253.)

(Έπεται συνέχεια)

KIMON AKIΔHΣ

